

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerofranate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserațiile
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukos Nachf.,
Nax. Augenthaler & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
gor, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserațiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi!
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
(Argul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 132.

Brașov, Luni-Marti 17 (30) Iunie

1908.

Basmul din Macedonia.

(M.) Cestiunea macedoneană, care încă poate n'a pus în lumină întreg fariseismul diplomației europene, ne interesează pe noi Români pentru că avem în Macedonia câteva sute de mii de frați, pe cari avem puțină și suntem datori chiar a folosi toată stăruința pentru a-i păstra prin limba și cultura românească.

Dar acțiunea de cultură și redemptare națională, pe care o întreprinde România printre frații din Macedonia, deși își are roadele ei, rămâne, nu copleșită, dar întunecată de șgomotul și propaganda, cu arma și cuvântul, pe care le fac stățișoarele vecine, doritoare de a pune mâna, dacă nu pe întreaga Macedonia, măcar pe o parte — și mai rămâne întunecată de farsa, pe care diplomația europeană o joacă cu atâta efect scenic și cu atâta succes de câteva decenii în politica Orientului european.

Supușii din marginea unei împărății oboșite și destrăbălate, se luptă între ei sub privirea sceptică a stăpânului slab; se sfășie între ei supușii de limbi deosebite, fiecare spre a cuceri, dacă nu tot pământul care e îndiscuție, cel puțin să aibă sorți cât se poate mai bune la împărțea. Se ard satele și seucid oamenii cari n'au avut alte preocupări decât acelea ale gospodăriilor lor până când nu li s'a amestecat capul cu speranța unui mare regat sârb, bulgar, sau grecesc.

Și în fața frământărilor care de atâtea decenii stăpânește în Macedonia și care de câțiva ani a luat proporție îngrijitoare, «omul bolnav» din bătrânul Bizant, se porneste și el une-ori să aducă ordine, ordine turcească. Armata turcească ucide și ea, în grămadă și ca rezultatul să fie mai eficace, atâtea și ajută pe o naționalitate împotriva celeia care se pare mai primejdioasă.

Dar mâna «omului bolnav» de multe ori e purtată de Diplomație sau de cutare Putere interesată. Vechea neînțelegere, — cultivată chiar, în special de Rusia, — dintre popoarele balcanice a dat prilej Diplomației de a se amesteca de atâtea ori cu profit, în atacurile împărăției turcești. Unii au rupt provincii atât în Europa cât și în Asia, alții au câștigat influență și teren.

Că Turcia e slabă și neputincioasă asta convine Diplomației și în primul rând marilor Puteri interesate de aproape; iar pe de altă parte vecinica frământare dintre naționalitățile din Macedonia, iar convine Puterilor, fiindcă le motivează amestecul lor, din vreme în vreme, în afacerile turcești.

Lângă patul «bolnavului», care din timp în timp se sbuciumă și caută să se ridice, veghiaza medicii curanți ai CabINETELOR europene; unii cu lacrimi de crocodil se învârtesc îngrijorați pe lângă pat, alții plâng pe copii vitregi ai suferințelor, cari nu se pot înțelege între ei; unii nu prescriu nici un tratament; s'ar îngrozi să-l mai vadă pe bolnav în picioare cum era odată! Alții prezic un tratament aspru care s'ar sfârși cu amputarea bolnavului și l'ar lăsa schilod. Și cu toate că (fără vre-o rudenie) toți se dau drept moștenitori direcți ai bolnavului, nu îndrăznesc nici să-l ridice, nici să-l omoare. Nu-l ridică pentru că în cazul acesta bolnavul ar refuza orice atențiune din partea acestei științe a medicinei diplomatice care mai mult sfășie decât vindecă. Și nu-l omoară pentru că se tem unul de altul când vor ajunge la împărțea — și pentru că fiecare e atât de lacom încât vrea să-i rămână lui totul.

Și așa medicii folosesc diferite medicamente: reforme, comunicate, întrevederi — iar când boala se agravează atunci se ia cuțitul și se face o tăietură în Caucaz, bolnavul se vindecă la Macedonia.

Câte unul din medicii curanți, neliniștit, că boala stă pe loc, șterpelește câte- ceva chiar de sub perina bolnavului.

În timpul din urmă Anglia, mai puțin interesată în Turcia europeană și mai mult în cea asiatică, a propus măsuri precise și destul de radicale, ea să se pună odată capăt comediei din Macedonia. Dar pe lângă că Rusia și Austro-Ungaria nu pot fi nici odată de acord pentru o intervenție serioasă în Macedonia, Germania se opune pe față la orice reformă sau chiar la un amestec prea mare al Puterilor în afacerile turcești — și asta pentru că știe, că un asemenea amestec nu ar aduce nici un profit pentru sine, iar pentru celelalte din potrivă, destule... E prea departe Germania ca să poată aspira la cucerirea de teritoriu, iar actuala stare de lucruri din Turcia e cât se poate de prielnică politicii economice, pe care Wilhelm al II o face în Turcia europeană și mai cu seamă asiatică.

Deocamdată lucrurile au ajuns aici: Germania își face linii ferate în Turcia asiatică, iar Rusia și Austro-Ungaria câte- una în cea europeană.

Ce se va întâmpla?

Poate că Turcii, prin forța împrejurărilor și prin contribuția noii generații se va scutura de păcate, se va deștepta și se va ridica la altă viață, fiind respectați și temuți — și atunci singuri își vor face ordine la ei acasă. Aceasta e o soluție pe care ar putea o sprijini și grăbi Diplomația europeană, dacă ar putea fi și sinceră.

Dar Anglia a mai propus o soluție de curând: un guvernator Turc, pus sub privigherea puterilor, un guvernator care să lucreze independent de puterea otomană să introducă reforme și pace în Macedonia.

Dar se învoiesc toate puterile cu acest proiect? În rândurile de mai sus s'a arătat pentru ce nu.

Din dieta ungară. În ședința de Sâmbătă dieta ungară a terminat și desbaterea specială asupra dărei de alcool, votându-se aproape toți paragrafii fără nici o modificare. Săptămâna aceasta dieta va lua vacanță de vară.

Conferința Sârbilor din Ungaria. «Kéleti Ertesítő» află din Neoplanta, că Sârbii din Ungaria au ținut Sâmbătă dimineața o conferință la care au luat parte numeroși Sârbi din toate părțile Ungariei. Conferința, care s'a ocupat cu cestiunea organizării, a fost presidată de dep. Mihail Polit.

Sunt Sașii o naționalitate patriotă? Cu întrebarea aceasta se ocupă mai pe larg foaia lui Banffy «Pesti Hirlap» de Duminică. Se zice în acel articol că e necesar ca opinia publică maghiară să vadă clar și limpede și să nu lase a fi sedusă în cestiunea naționalității săsești. O întoarce și o sucește articolul după metoda soviniștilor până ce ajunge la următoarea concluziune: «Deputații sași așa dară nu de aceea merg cu toate guvernele, în trecut cu partidul liberal în prezent cu partidul constituțional, pentru că printr'asta să dea dovadă despre bunele lor sentimente maghiare, ci sunt guvernamentale ca pe calea aceasta să poată câștiga pentru patria lor restrânsă (comitatele săsești din Transilvania) cât mai mari avantaje».

Am vrea să știm dacă nu merg și Ungurii din Ardeal cu guvernul tot pentru a dobândi tot mai multe avantaje în favorul ținuturilor locuite de ei. Nu tot așa a fost când cu fuziunea? Dar p'aci am fi uitat că Maghiarii sunt din soiul celor privilegiați încă și azi pe când Sașii au fost odată privilegiați. Totuși Sașii au să mulțumească că acum și foaia lui Banffy analizează patriotismul numai împrejurărilor că foile lor mai ales «Tageblatt» din Sibiu, nu mai încetează de a varia tema devenită deja plictisitoare asupra patriotismului neclătinat al Sașilor.

Marina italiană. Guvernul italian va cere dela cameră în preliminarul bugetului pe 1908/9 cu 13 milioane mai mult pentru marină. (Până acuma bugetul marinei a fost de 139 milioane). De aici se va cheltui mai mult ca jumătate pentru construcțiuni nouă. Guvernul planuește a construi un al doilea vas de război după tipul lui Mirabello și un încrucșător repede de 3 mii de tone și va avea numai 4 tunuri de 305 cm. și 8 tunuri de 24 cm. Asemeni vasuri mari au azi numai Anglia, Japonia și Statele-Unite. E prevăzută că noua corabie italiană să fie gata până la 1913 Italianii progresează într'un mod neașteptat.

Demersurile Rusiei pe lângă Serbia. Din Belgrad se anunță în mod oficial: Ziarele străine au reprodus telegramele din Sofia anunțând că guvernul din Petersburg a făcut pe lângă cel din Belgrad demersuri energice în privința bandelor sârbești din Macedonia. Guvernul rusesc a făcut într'adevăr demersuri pe lângă cabinetele din Sofia și Belgrad, condamnăm orice faptă nechibzuită, puțând să producă un conflict între aceste două state slave. Prin această intervenție a guvernului din Petersburg, pe lângă cabinetele din Belgrad și Sofia, și a cărui sens e absolut pașnic, Rusia sfătuiește cele două state să întrebuinteze toată influența lor spre a pune capăt acțiunii bandelor în Serbia veche și în Macedonia. Guvernul din Belgrad a exprimat guvernului rusesc mulțumirile sale pentru demersurile făcute și a dat asigurări, că a urmat mereu sfaturile rusești în ce privește bandele pe cari guvernul sârbesc le condamnă în modul cel mai sever și reprimează energie pe teritoriul său.

Poarta și deciziunile de la Reval. Din Constantinopol se anunță, că Poarta a trimis o circulară ambasadorilor săi dându-le însărcinarea să se informeze despre acordurile intervenite la Reval și să declare, că Poarta nu va admite nici odată disjuncțiunea cheltuelilor militare de cele civile din Macedonia. Această disjuncțiune ar fi, zice-se, unul din punctele stabilite la Reval.

Starea fondurilor născădute.

— Urmare. —

Cunoaștem cu toții dispozițiile §. 3. din statutele referitor la desființarea de școale, deci poate ar fi de prisos o motivare în aceasta privință. După ce însă de multe-ori a fost vorba atât despre însemnătatea gimnaziului, cât și a școalelor fundamentale și nu odată sau ridicat vorbe nu prea cumpănite în chestia aceasta, află cu cale să ating și această cestiune. Cred, că e de prisos să dovedesc însemnătatea susținerii gimnaziului nostru din punct de vedere general cultural al nostru și apoi din punct de vedere special a ținutului nostru. Aceasta cu toții o știm, cu toții o simțim; cei mai mulți în acest institut ne-am făcut studiile noastre: în acest institut ne-am cultivat simțămintele noastre pentru adevăr, bun și frumos; în acesta ne-am alimentat simțământul iubirei de neam, biserică și patrie; caracterul în acest institut ni l'am format; din acesta am eșit atâția bărbați folositori bisericei, neamului și patriei. — Pot afirma, că dacă nu era acest institut și stipendiile, mulți dintre noi rămâneau la coarnele plugului! Și care această instituție înființată cu atâtea însușeșire, cu atâtea trudă, năcaz și greutate, susținută până acum cu atâtea jertfe, să poată substitui cu o altă instituție conform intențiunilor noastre? Ori doară așa ușor s'ar putea înființa atari instituțiuni chiar și dispunând de mijloace materiale? Nu! D-lor, nu se poate! Avem cazuri concrete, D-voastră ie cunoașteți destul de bine! Datorință avem deci față de biserica noastră, față de ținutul nostru, față de

neamul nostru și de următorii noștri ca acest bastion al culturii noastre să-l susținem cu ori-ce preț, să-i asigurăm independența existenței lui, înțeleg să-l susținem din mijloacele noastre! A motiva aceasta, cred, că e de prisos. Oare cele 24 comune politice săsești din fostul district al Bistriței, când au votat sume însemnate pentru edificarea gimnaziului, — ce acum se clădește, au avut doară în vedere, că câți copii din satele lor îl vor cerceta, căci îl cercetează puțin? au avut în vedere susținerea unui bun mai mare național cultural!

Intențiunea legilor, ce să aduc referitor la învățământ în general, ne spune în de ajuns, ce avem să facem. Să ne asigurăm independența, să ne păstrăm mica autonomie, ce o mai avem! Căci nimic nu s'a dat, din ce s'a dat, pentru susținerea de școale fără condițiuni îngreunătoare.

Din acestea trebuie să tragem concluziunea, că cauza susținerii gimnaziului, — înțeleg regularea lefei profesorilor conform trebuințelor prezente și în uniformitate, cum le-au regulat alți susținători de școale din patrie, cum le-au regulat alte confesiuni d. e. cea săsească — trebuie să o executăm, să o regulăm iute și întru cât se poate în cadrele autonomiei noastre. Am fi prea optimiști, d-lor, când nu ne-am aduce aminte de §. 47. Art. I. XXX. din 1883, — cel cu condițiunile; — apoi de desbaterile din dietă, unde s'a urgat regularea definitivă, respective prin lege, a ajutoarelor date în așa numitul «Regulament». Deci legea, ce să pregătește pentru școalele medii să ne afle regulați! Căci vedem doară, că codificarea legilor școlare înaintază cu pași repezi; timp de așteptat nu este, iar prea optimiști, — după cum am zis, — încă nu e bine să tot fim!

Urmează dară de aici, că gimnaziul trebuie să-l susținem cu ori-ce preț și vrând aceasta trebuie să voim și aceea, că venetele fondului școlastic central trebuie să le întrebuintăm în prima linie pentru asigurarea acestui institut, deci pentru regularea definitivă a salariilor profesorale!

Când ajungem la regulările radicale, când e lipsă de tăiat în carne vie, — stătină la noi să ne provocăm la antecessorii noștri, la fondatorii de pie memorie a așezămintelor noastre culturale ca aceea să ne avertizeze, să ne dojenească, «căci vedeți, ce fac următorii voștri!»

Ei bine! Ni datorință sfântă să avem de cenzură, de busolă în munca noastră testamentul antecessorilor noștri! Dar, d-lor, acele figuri mari, când au pus temelii așezămintelor noastre culturale putut-au oare prevedea viitorul cu misteriele sale, apoi toate trebuințele, ce vor crește în decursul vremilor nemiloase, toate greutățile, toate neajunsurile, schimbările și referințele politice și așa mai departe?! Trebuie să recunoaștem, că nu le-am prevăzut, căci atunci poate altcum chibzuim înființarea institutelor noastre de învățământ. Multe schimbări au intervenit și în bine și în rău! Ori doară vicariul de pie memorie *Marian* și ceilalți vrednici următori ai lui au putut prevedea, că în ținutul nostru vor fi școale confes., la cari vor funcționa 3, 4, 5 învățători și la cari vor fi aplicate și învățătoare? și din contră nici aceea n'au putut prevedea, că în unele comune, școalele confesionale se vor desființa! Oare fericitul *Nașcu*, acea minte ageră și pătrunzătoare, acea inimă mare, pututu-s'a gândi, că în comuna sa natală se va ridica un edificiu școlastic, care să coste 45.000 coroane și în școala aceea să instruiască 4 învățători și peste un an, ori doi cinci? Vedeți, D-lor, cum s'au schimbat referințele în decursul timpurilor pe terenul instrucțiunii! Vom fi poate mulți din noi martori și vom vedea cu ochii noștri, că multe comune tocmai așa vor deveni centre de instrucție populară, precum au fost mai înainte școalele normale și cele triviale pentru comunele mai mici din apropiere.

Constatând aceste fapte și revenind la vrednicia antecesorilor, sufletul meu îmi spune, că aceia îmi zic: „V-am pus bază, v-am întemeiat mai multe instituțiuni de cultură! Voi următorii noștri aveți să vă luptați cu multe greutăți! În împrejurările schimbate, în urma trebuințelor vîile și urcate vedem și noi, că nu aveți mijloace de ajuns! Ce sfat vă putem da acum? decît, ca să vă susțineți aceea instituțiune, de care aveți mai mare trebuință atît voi, cît și întreg neamul nostru!” Cu ochii sufletului meu îmi pare, că văd, că acele figuri mărețe îmi zic: „Înțelegeți-vă ca frați, luptați în unire cu toții pentru susținerea gimnaziului vostru, asigurați independența, căci e singura sursă a culturii culturale superioară rămasă în gloriosul nostru țînt și răsărită din sângele scump și dulce al antecesorilor voștri!” Ne trag atențiunea acelea suflete mari, ca în munca nu ușoară, ce avem să o săvârșim, să muncim cu toții în unire pentru sfînta cauză; să avem înaintea ochilor noștri numai instituțiunea și scopul mare; să abstragem dela persoane, deoarece persoanele vin și se duc, instituțiunea însă rămîne și aceasta trebuie salvată!!

(Va urma.)

Din România.

București, 15 Iunie 1908.

Conflictul militar și consecințele în politică. — Un artist român dispărut. — O măsură bună a ministrului de instrucție publică. — Știri mărunte.

Duelul maiorului Alexandru Sturdza cu căpitanul Cătuneanu, duel în care a ieșit mai rănit d-l Dimitrie Sturza, primul ministru, a adus după sine alte consecințe cari au îngreuiat și mai mult rezolvarea chestiunii militare și cari au adus perturbare chiar în politică.

Publicarea memoriilor (conduita și capacitatea) căpitanului Cătuneanu în două ziare liberale, publicare pe care legile militare nu o permit, a pus într-o situație delicată situația generalului Averescu, ministrul de războiu, care se crede, dacă nu se va publica în *Monitor* un comunicat, care să-l descurce de ori-ce răspundere pentru publicarea acelor memorii — va demisiona.

D-l Sturdza, pe de altă parte este atît de amărît de cele petrecute, încît se vorbește că și-ar fi prezentat retragerea dela guvern — retragerea din politică. De câte-va zile nici nu mai primește pe nimeni.

Ministrii și fruntașii liberali, însă, pun toate stăruințele, chiar pe lângă partidele de opoziție, pentru aplanarea conflictelor militare — și se speră că se va publica în *Monitor* un comunicat care să închidă incidentele militare, să procure satisfacție generalului Averescu și pace între miniștri.

Un talent bogat și original românesc am pierdut prin moartea, în puterea vîrstei, a compozitorului bucovinean, Teodor cavalier de Flondor.

A făcut școala primară în satul său natal, apoi liceul românesc și în sfîrșit dreptul în Cernăuți. Studiază apoi în vederea exploatarei sistematice a proprietății moștenite, agronomia la Viena, unde se ocupa, poate încă și mai mult, de muzică. Așa că în scurtă vreme, după retragerea sa la țară, compuse un mare număr de opere muzicale. A compus apoi opereta cunoscută »Noaptea de St. Gheorghe« și cunoscutele sale romanțe: »Serenadă«, »Luna doarme« etc.

Înainte chiar de a face studii speciale de muzică în Viena, era cunoscut prin compozițiile sale muzicale făcute în mare parte pentru vodeviluri de ale lui Alexandru. În timpul din urmă a contribuit mult la ridicarea și succesele societății muzicale »Armonia« din Cernăuți.

Dar cea mai însemnată, cea mai populară, cea mai românească și, s'ar putea zice, cea mai desăvîrșită lucrare a repausatului, e opera »Moș Ciocărlan«, care s'a jucat cu un deplin succes pe atâtea scene românești.

Mai puțin înclinat și practic ca frațele său Ioan cavalier de Flondor (cunoscutul fruntaș politic, care oscilează între politica ruteană și românească), artistul a încercat și politica — și era chiar membru al parlamentului din Viena, la moarte.

D-l Haret, ministrul instrucției publice, a luat o măsură în adevăr frumoasă și educativă.

A hotărît să trimită, pe cheltuiala ministerului, în excursie, pe cei mai buni dintre absolvenții școlilor secundare din ară, recomandați de direcțiunile respective.

Anul acesta excursia o vor face 83 elevi, în două grupe: Cei din Muntenia vor face excursie în Moldova — și între altele vor cerceta instalațiile forestiere din Bacău, apoi, trecând munții în Ardeal, vor vizita mai multe localități și se vor înalța în țară prin Predeal pentru a vedea Valea Prahovei cu frumusețile și instalațiile ei petrolifere.

Cei din Moldova vor pleca la Giurgiu și de aici vor face, în sus și în jos, o călătorie pe toată Dunărea românească, vizitând porturile principale.

S'au găsit și de rîndul acesta multe inimi caritabile, cari s'au grăbit să vie cu câte- ceva în ajutorul Primăriei, în folosul copiilor săraci.

Cu suma înscrisă în bugetul comunei București și cu banii adunați prin câte-va serbări și contribuții, s'a format o sumă cu care, și în acest an, se vor putea trimite la munte sau la mare, pentru câte-va săptămîni, copii debili, ai familiilor sărace, din școlile primare ale orașului.

Pe ziua de ieri era hotărâtă împărțirea acțiunilor pentru Casa rurală, al cărei capital va fi acoperit jumătate de stat iar jumătate de particulari, numai Români, câte 5 milioane.

Cererile sunt foarte numeroase, atît în capitală, cît și în provincie. Numai băncile populare se crede că vor acoperi cu subscrierile lor 700.000 lei.

De bună seamă și în alte întreprinderi, ca acelea pentru exploatarea atîtor bogății ale țării, s'ar găsi capitaluri românești la bogății și la săraci, dacă nu le-ar lipsi câte- ceva cetățenilor Români ai regatului...

Se știe, că în regimentele de roșiori jumătate dintre soldați pe lângă alte arme poartă și lancea. Și aceștia sunt acei din rândurile din tață.

S'au luat acum măsuri, ca această armă să fie purtată de toți roșiorii, începînd cu manevrele din toamna acestui an.

În urma săpăturilor, pe cari le-au făcut la Adam-Klissi, soldații au descoperit o amforă de pămînt plină cu monede romane de aramă, în greutate de două chilograme. Printre ele s'a găsit și o monedă de aur.

Vasul a fost sigilat de autorități pînă la sosirea în localitate a d-lui Tocilescu, însărcinat cu conducerea lucrărilor dela Adam-Klissi.

Starea de asediu în Persia.

Un manifest al Șahului.

Ziarul »Times« află din Teheran, că șahul a dat o proclamație prin care se înștihe, cu începerea dela 22 Iunie, starea de asediu în toată Persia. Colonelul rus Liathov a fost numit comandant suprem al trupelor din Persia. Șahul i-a dat puteri discreționare ca să poată procedea cu cea mai mare energie. Ținerea de întru-niri și purtarea de arme a fost absolut interzisă; orice contravenire la acest ordin se pedepsește cu moartea. Pe străzile principale ale Teheranului circulă mereu cazaci. Cu toate acestea jafurile continuă. Soldații au jefuit mai toate prăvăliile. Bazarele au fost deschise, nu poate fi însă vorba de vree activitate comercială.

Mai mulți deputați au fost puși Sămbătă în lanțuri și duci în tabăra șahului. Numărul prinzonerilor crește mereu; toți sunt maltratați în chip sălbatic. Știrile cari sosesc din provincie sunt toate cenzurate așa că în Teheran nu se știe nimic despre cele ce se întîmplă în restul țării. În orașul Tebris continuă luptele dintre reacionari și reformatori.

Știrile cele mai noi anunță că șahul este stăpîn pe situație. Au fost arestați pîn'acum aproape toți adversarii săi și toți au fost puși în fiare. Poporul este gata să pornească lupta contra reacționarilor.

Șahul a adresat următorul manifest către poporul persan:

Fiind dat că cluburile politice cari nu au fost create pe temeiul nici unui reglement și nici unei legi, voiau să se amestece în afacerile statului în scopul de a acapara puterea și de a da liber curs voinței lor, s'a produs o stare anarhică în vechiul nostru imperiu care amenință a-l duce chiar la peire.

În calitate de reprezentant al puterii executive, Guvernul meu și cu mine ne-am silit a distrage acele cluburi de la acțiunile și mișcările revoluționare, pentru a le

chema la datorie; însă acestea găsind un sprijin pe lângă parlament, sforțările și bunele noastre intențiuni nu au avut nici un rezultat. Din această cauză, pentru a asigura pacea și buna stare a poporului meu pe care îi conșider ca pe niște copii ai mei și pentru a salva buna ordine în țară, peste care, prin grația lui Dumnezeu, am fost chemat să domnesc, a trebuit să recurg la măsuri pentru a pune capăt acestei mișcări revoluționare și pentru a aresta pe cei vinovați.

De îndată ce parlamentul a luat sub apărarea sa un mare număr din acești revoluționari și le-a dat adăpost la dănsul, aceștia au provocat trupele chemate să menție ordinea, ridicând baricade și aruncînd bombe.

În urmarea acestor fapte ne-am văzut nevoiți a disolva parlamentul pentru o durată de trei luni, după care data vor fi făcute noi alegeri pentru Cameră și Senat, conform cu constituțiunea, în speranța că poporul meu va găsi reprezentanți mai demni și mai capabili.

În vedere de a asigura poporul despre bunele mele intențiuni și despre silințele pe cari le desfășurăm pentru a-i da pacea și liniștea, vă autorizez a publica prin toți guvernatorii provinciilor prezentul manifest.

Examen e.

Vineri în 13 Iunie st. v. s'au ținut în sala festivă a gimnaziului român examenele publice cu fetele dela școlile elementare — capitale din loc sub prezidiul d-lui protopop V. Voina; iar Sămbătă examenele publice cu băieții dela aceste școli sub prezidiul d-lui Dr. V. Saftu. D-nii învățători și cu ocaziunea aceasta au dat dovezi de conștiințozitatea cu care își implinesc greaua chemare, iar elevele și elevii prin răspunsurile frumoase și corecte au mulțumit pe deplin pe d-l comisar și pe numărul public care a avut bunăvoință a asista la aceste examene.

După terminarea examenelor cu clasele elementare de fetele a urmat examenul elevilor din internatul orfelinat al Reuniunii femeilor române din Brașov, sub prezidiul d-lui părinte Dr. V. Saftu. Elevele din cursul I și II au fost examinate din Religione, limba română și istoria patriei, iar cele din cursul III din: Religione, limba și literatura română, istoria universală și igienă; din Religione elevele au fost examinate de însuși d-l părinte Dr. V. Saftu, iar din celelalte obiecte de învățămînt au fost examinate de doamna Maria Popescu.

Din preciziunea și siguranța răspunsurilor elevelor s'a putut vedea și de data aceasta statornicia la muncă și priceperea doamnei Maria Popescu. La finea examenului elevele au delectat publicul cu mai multe coruri frumoase sub conducerea d-lui Nicolae Stoicovici, din cari mai mult a plăcut frumoasa horă românească.

D-l părinte Dr. V. Saftu, într-o călduroasă și entuziasmată vorbire mulțumește doamnelor din comitatul Reuniunii femeilor, cari în frunte cu d-na prezidentă de onoare Elena Săbădeanu și doamna Maria Baiulescu actuala prezidentă, au avut bunăvoința a lua parte la examen, punându-le la inimă conducerea cu același devotament și abnegațiune destinele acestui internat, mulțumește d-nei Maria Popescu și d-lui Nicolae Stoicovici și în fine adresându-se elevelor, arată rolul femeilor în viață și cultura neamului nostru, asigurându-le că pînă vor fi conduse de iubirea de biserică și de neam bine le va merge și lor în viața familiară și în genere în viața de toate zilele.

Eri după terminarea serviciului divin s'a încheiat în mod solemn anul școlar la școlile noastre primare capitale, iar după amiază s'a ținut examenul școlii froebeliane.

Despre aceste două serbări vom aduce un raport mai amănunțit în numărul nostru popular.

STIRILE ZILEI.

— 16 Iunie v.

Dame române improcesuate. »Lupta« primește din Blaj știrea că poporul din Alba-Iulia a înaintat act de acuză la tribunal contra a unsprezece domni și dame din Blaj pentru »agitație« contra națiunii maghiare săvîrșită prin — cîntarea imnului »Deșteaptă-te Române«. Cazul s'a întîmplat cu ocazia unui bal aranjat de pomplierii din Blaj, la care a luat parte un număr însemnat din societatea românească. Conform actului de acuză al procurorului

la numitul bal, o societate de domni și dame între care erau domni: Ioan Maior provizorul dominiilor metropolitan, Dr. Daniil Szabo avocat, Victor Muntean prim contabil la »Patria«, Iuliu Pop contabil; Traian German profesor, Doamna Cornelia Maior născ. Pop; Doamna Augusta Szabó u. Cisto; Doamna Victoria Muntean n. Bucșa și Doamna Silvia Pop n. Negruțiu s'a cerut din partea d-lui Maior să se cînte și »Deșteaptă-te Române«. Intreagă societatea s'a ridicat în picioare cîntînd împreună cu lăutarii, iar d-l Maior a provocat și pe cei dela mesele vecine să se ridice. Patrioticul procuror arată în actul de acuză că cîntarea »Deșteaptă-te Române« în întreg cuprinsul ei îndeamnă la ură naționalitatea română contra națiunii maghiare și ridică acuză contra numiților domni și dame pe baza § 172 din codul penal, al. 2: pentru ațîțare la ură contra națiunii ungurești.

Chestiunea mănăstirei Hodoș-Bodrog. Comitetul congresual sârbesc din Carlovăț a însărcinat pe avocatul Dr. Musiczky, deputat dietal, să pornească procesul pentru posesorul mănăstirei Hodoș-Bodrog. Procesul îndreptat împotriva mitropoliei române va fi judecat de tribunalul reg. din Budapesta. Sârbii susțin că mănăstirea e a lor și pentru intervalul de 40 ani, cît a fost în folosința bisericii noastre, cor 400 mii coroane despăgubire. Ei deja de ani de zile se pregătesc pentru acest proces, adunînd mereu actele necesare în arhivele de stat din Viena și Budapesta. Administratorul patriarhatului Lucian Bogdanovici, găsind acum actele de suficiente, a ordonat să se pornească fără întîrziere procesul decisiv temîndu-se de prescripție.

Condamnare. Tribunalul din Oradea-mare a judecat Sămbătă procesul lui Cornel Popovici acuzat de »agitație«. În timpul alegerii din cercul Beiuș, ungurii voind să atragă în partea lor pe mai mulți alegători români, Cornel Popovici veni în mijlocul alegătorilor români, îndemnându-i să alunge din mijlocul lor pe ungurii și jandarmi. Această procedură fiind considerată ca agitație, el a fost dat judecății și tribunalul l'a condamnat la 6 luni închisoare de stat și 200 coroane amendă.

O nenorocire înfiorătoare pricinuită de un trăsnet. Părintele Iuliu Grama din Chierul de sus ne comunică următoarea înfiorătoare veste: În 21 Iunie n. Duminică după amiază pe la 4 oare s'a ridicat o furtună grozavă asupra ținutului Chierul de sus, cu care ocaziune a fost lovită de fulger casa unui țaran cu frica lui Dumnezeu cu numele Ioan Grama. În casă erau — afară de unul — toți membrii familiei 6 la număr. Ioan Grama, capul familiei, ședea împreună cu nora sa Maria pe o laviță situată în fundul casei, și se juca cu nepoata respective ficea lor Măria. O detunătură puternică, de care s'a cutremurat satul întreg, a lovit în casă și a ajuns pe cei 3 ce ședeau pe laviță rămînînd toți 3 morți. Ceilalți 3, cari ședeau lângă foc pe vatră au scăpat cu viața, dar suferă de alte defecte corporale. Casa a fost momentan cuprinsă în flăcări așa încît abia au putut scăpa vecinii pe cei 3 morți să nu cadă și jertfă flăcărilor mistuitoare, cari în câteva momente au nimic — pe lângă ploaia torențială ce a urmat — întreg edificiul. În 23 Iunie sau așezat la odihnă vecinică cele 3 cadavre căzute jertfă fulgerului, care a înjumătățit — aproape nimic — o familie întreagă. Întristare și durere mare a cuprins inimile tuturor, vîzînd convoiul ce duceau cele 3 sicrii ale părintelui și a mamei și a ficei sale de abia 1 an. Tot atunci a căzut și o ploaie de ghiață, care a nimic în o parte de hotar recolta de altcum bună a anului acestuia și a făcut pagube incalculabile.

Cununie. Emilia Nicoară și Dr. Nicolae Brînzău cand. de preoție ne anunță serbarea cununiei lor, ce va avea loc Luni în 30 Iunie st. v. (13 Iulie st. n.) la oarele 5 p. m. în biserica gr. cat. din Vulcan.

Societatea de lectură a femeilor române din Turda invită la petrecerea de vară ce o va aranja Duminică în 12 Iulie st. n. a. c. în sala hotelului »Elisabeta« în favorul incendiștilor din comuna Sind. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. 60 b., de familie pînă la 3 membrii 4 cor. — Peste 3 membrii 5 cor. Turda 18 Iunie 1908. Maria Vladușiu prezidentă Iacob Trif secretar. Comitetul de petrecere este compus din d-nii Dr. George Pățean president Dr. Ioan Giurgiu și Dr. Mihailă Moldovan v.-presidenți Augustin Rațiu și Ioan Sabo secretari, Eugen Mezei majordom și alți 19 membri.

Inaugurarea teatrului popular din Șoimuș. Dela părintele Ioan Baciu din Șoimuș primim spre publicare următoarele: La

toți acei Prea Stimati domni, cari m'au re-cercat să le comunice ziua inaugurării tea-trului, ca să poată veni să l vadă la fața locului le răspund pe această cale următoarele: 1) Inaugurarea se va face Duminică la 9 August a. c. 2) Invitări separate nu se vor face numai cea ce se va anunța prin gazete. 3) Domnii, cari vor voi a lua parte la inaugurare, sunt rugați de a înștiința pe subscrisul cel mult până la 1 August, ca să pot face dispozițiile de lipsă pentru învartirarea și rezervare de bilete. Celelalte foi românești sunt respectuos re-cercate de a reproduce această înștiințare.

Turburări studențești în Austria. Sâmbătă au avut loc scene de scandal între studenții clericali și germani naționali din Viena pentru că un student liberal a fost atacat de către clericali. Germanii naționali au alungat pe clericali dela universitate. Rectorul intervenind a fost primit cu insulte și studenții nu s'au liniștit până când acesta nu a promis că va interzice clericilor intrarea în universitate.

În Gratz au avut loc deasemenea ciocniri între studenții clericali și germanii naționali. Din cauza acestor turburări rectorul a închis universitatea până la sfârșitul anului. Examenele totuși se vor ține.

200 persoane condamnate la moarte și executate. Ziarul »Evening Standard« află din San-Francisco următoarele: Un ziarist de aci a avut prilejul unei convorbiri cu un turist anume Evan James. Acesta povestește că vine din Guatemala unde se petrec lucruri îngrozitoare. La 23 Aprilie președintele republicii a condamnat la moarte 120 persoane, între cari numeroși ofițeri implicați într-un complot în contra vieții sale. Cei 120 condamnați fură înșirați într-o biserică și împușcați de trupe în serii de câte 10. În aceeași zi au mai fost executate și alte 80 persoane. Curtea era acoperită de 200 cadavre. Din cauza urei poporului președintele Guatemalei fu silit să fugă. El se află acum în drum spre San-Francisco.

Tăiat de tren. Din Botoșani se anunță că Sâmbătă la orele 11 a. m. în stația Leorda, trenul 342, care venea din Dorohoiu a tăiat drept în două pe d-l Iancu Dimitriu, avocat în Dorohoiu în vârstă de 88 ani, tatăl căpitanului Dimitriu, dela batalionul 8 vânători, care tocmai aștepta în gara Botoșani sosirea părintelui său. D-l Dimitriu după sosirea trenului de Dorohoi, s'a scoborât din vagon odată cu ceilalți pasageri pentru a lua trenul pentru Botoșani de pe linia 2. Să presupune că uitând ceva în vagonul cu care venise și voind a se sui din nou, tocmai în acel moment trenul se puse în mișcare. Dimitriu făcu o mișcare greșită și căzu sub roțile vagonului, care l'a tăiat drept la jumătatea corpului, lăsându-l mort pe loc. Procurorul din Botoșani a plecat la fața locului.

Din mizeriile Serbiei. Acum câțiva ani a produs mare senzație știrea, că în Serbia au fost prinși doi evadați dintr-o închisoare asupra cărora s'au găsit oase ome-nești. Ancheta a stabilit că evadații au ră-tăcit vreme îndelungată fără să aibă ce mânca. În mizeria lor au mâncat carnea unui tovarăș care a murit pe drum. Ziarul »Jakats Kajia Tifu« din Irkutsk, comu-nică un caz și mai tipic de canibalism. Vânători cari s'au oprit pe malul Erhodam în ținutul jakurilor găsiră acolo o colibă în care se aflau 5 cadavre, iar un al șea-selea se afla afară. Ancheta a stabilit că cadavrele aprțin membrilor familiei jacu-tului Kosmoj și anume soția, 3 fii și două fiice. Părțile moi ale corpului lipseau la toate cadavrele și în colibă nu se găseau nici urmă de mijloace de hrană. Kosmoj și-a mâncat familia și a fugit apoi, ascun-zându-se în pădure.

Lucrători cu carnet maghiare în Ger-mania. Emigrează din Ungaria de nord foarte mulți lucrători în Germania. Aceștia sunt cea mai mare parte siliți să se în-toarcă iarăși la mizeria din patrie fiindcă carnetele lor (cărțile de lucru) sunt scrise toate în limba maghiară și funcționarii germani nu le pot citi. Urmarea este că fac scurtă socoteală și i espedează iarăși la graniță. Iată urmările triste ale încă-pătinării de-a nu folosi decât numai limba maghiară chiar și în cazul când printr'asta să dă naștere unor oameni triste urmări.

Execuțiile din Rusia. Din Peters-burg se anunță că actualmente spânzura-toarea e stăpână absolut în Rusia. În fle-care zi au loc execuții sumare. Nici fe-meile nici copii nu sunt cruțați. La 21 Mai st. n. s'au săvârșit 13 execuții. La 27 Mai s'au executat 13 condamnați la moarte La 30 Mai 16, la 2 Iunie 19, la 10 Iunie 14, la 21 Iunie 17. În ultimele trei săptă-

mâni s'a pronunțat 124 condamnări la moarte din cari jumătate la Varșovia și 18 la Lodz.

NECROLOG. Subscriții cu inimă frântă de durere anunță consingenilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubită lor: soție, mamă, bunică, străbună și soră Susana Aldea de Comana, măritată George Csatt, în grele suferințe și împărțită cu sfin-tele sacramente, în etate de 67 ani, în al 45 an al fericitei sale căsătorii, a repausat în Domnul, la 28 Iunie a. c. Remășițele scumpe a le fericitei defuncte, se vor de-pune pentru etern repaus, cu ceremonialul după ritul grec. cath. Luni în 29 Iunie d. a. la 5 oare, în cimitirul gr. or. din loc.

Deva, 28 Iunie 1908. George Csatt, jude reg. de Tribunal în pensiuine, ca soț. Cornelia Csatt, măritată Dr. Niculau Han-ganut, ca fiică. Dr. Aurel Csatt, medic, Tit Csatt, esactor cercual, fin, George Csatt jun., sublocotenent c. și r., ca fiii. Eugenia Hanganut, măr. Grigorie Baloi, Cornelia Hanganut, măr. Dr. George Pavel, Elena Hanganut, măr. Dr. Matei Sirlincan, Virgil Hanganut, Mariu Hanganut, Virginia Csatt nepoți și nepoate. Eugenia Baloi, Olivia, Sirlincan, Mariu Sirlinca ca strenepoți și strenepoate. Dionisiu Aldea de Comana, vice-colonel c. și reg. în pensiuine, ca frate, Ana Aldea de Comana, văduvită Dometriu Szabo, ca soră, Dr. Niculae Hanganut, me-dic, ca ginere, Maria baronessa Marechall, măr. Dr. Aurel Csatt, Melania Schokander, măritată Tit Csatt, ca nurori.

Fieci țărina ușoară și memoria bine-cuvântată!

Un apel al Soc. acad. »România Jună«.

Primum spre publicare următorul apel: Prea Stimată Domnule! Pentru întâia dată, de când există »România Jună« suntem siliți a apela la sprijinul material al tuturor membrilor noștri onorari, eme-ritați și fundatori, precum și al tuturor binevoitorilor noștri.

Dând adecă societatea noastră iniția-tiva la ținerea unei conferințe de delegați a întregii studențime române, împreună cu o convenire a tuturor studenților români și diferite excursiuni, cari de bună samă vor fi imbinete cu spese enorme, pe cari societatea noastră nu le-ar putea suporta, facem apel căduros la inima D-Voastră, care bate și azi pentru prosperarea »Ro-mâniei Jună«, să ne ajutați, cu cât puteți la acest pas folositor întregii tinerimi ro-mâne.

Totodată ne permitem a Vă ruga, ca în cazul, dacă a-ți binevoi să ne trimi-teți ceva, să o faceți aceasta pe adresa societății noastre până cel târziu în 10 Iulie st. n. 1908.

Cu deosebită stimă
pentru comitet:

G. Teleagă,
pres.

D. Marmeliuc,
secr. I.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 29 Iunie. Deputații croați s'au reîntors eri după amiazi acasă, deoarece nu pot lua parte la desbaterile proiectului cu privire la execuții, croații având o justiție auto-nomă. Deputații croați nu se vor re-intoarca la Budapesta, decât la toamnă.

București, 29 Iunie. Regele Carol va pleca la Ischl la începutul lui August pentru a vizita pe împăratul Franz Iosef. La castelul Peleş se fac pregătiri pentru a se primi cu deo-sebite onoruri pe arhiducele Francisc Salvator al Austriei.

Lemberg, 29 Iunie. Se așteaptă cu mare încordare procesul contra ucigașului contelui Potocki, care va începe la 30 ale acestei luni și va dura două zile. Curtea va fi prezidată de consilierul de curte Przinski, iar acuzarea va fi susținută de șeful par-chetului Barth.

Cetinge, 29 Iunie. Eri s'a pronunțat sentința în afacerea bombelor. Au fost condamnați la moarte Vaso Gjulfaci și Vojvodic, dintre acuzații prezenți. Marco Dacovic, Todor, Bozovic, Iovan Djonovic, Peter Novacovic, în contumație. Alți acuzați au fost condamnați la șase ani de muncă silnică. Printre aceștia sunt Rajkovic și Radovici, cari au fost condamnați la 15 ani. Treisprezece au fost condamnați la închisoare de la doi la zece ani. Trei au

fost achitați, dintre cari unul din lipsă de probe. Unul a fost găsit nevinovat. Con-damnații au fost transportați în închisoa-rea centrală de la Podgoritza afară de Giulfaci și de Vojvodici, cărora sentința nu le-a fost încă comunicată.

Belgrad, 29 Iunie. În criza gu-vernamentală din Serbia a intervenit o pauză în așteptarea sosirii repre-zentantului Serbiei la Roma, Milova-novici. Partidele opoziționiste se fo-losesec de acnst prilej pentru a se consfătuși asupra situației și a decide atitudinea ce urmează s'o aibă în fața unui eventual cabinet Velimirovici. În aceasta conferință se discută în în special atitudinea opoziției față de convenția comercială cu Austro-Ungaria. Dupăcum stau actualmente lucrurile în Serbia e cu desăvârșire exclus ca convenția comercială să poată ajunge în toamnă la dezbateri parlamentare. Cu toate că și cercu-rile opoziționiste sunt convinse, că convenția comercială este pentru Serbia o cestiune vitală, ele sunt si-lite din motive tactice s'o combată cu energie.

Berlin, 29 Iunie. Din Petersburg se comunică că la Teheran liniștea a fost restabilită. Pe stradă circulă pa-trule. Din cauza bombardării au su-ferit pagube numeroși străini. În urma reprezentațiilor ambasadelor Rusiei și Angliei, Șahul a promis să satisfacă toate pretențiile.

Barcelona, 29 Iunie. O nouă ex-plozie a avut loc eri pe Avenue Rambla Flores; două persoane au fost rănite, dintre cari una a suc-mbat. Explozia s'a produs în momen-tul trecerii cavalcadei istorice. O mare panică a cnprins mulțimea. Indată după esploziune un om a eșit din urinar și a fost arestat. Mulțimea a voit să-l linșeze.

Teheran, 29 Iunie. Știrile ce se trimit de aci sunt în mare parte lip-site de esactitate. Tendința guvernului este de a împiedeca pe cât e po-sibil străinătăței asupra situației revoluției și a acțiunii întreprinsă de Șah.

Clinton (Minesota), 29 Iunie. O furtună a devastat eri o mare parte a orașului. Sunt șapte persoane ucise și douăzeci de răniți.

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu, icoana din frământările unui suflet de ar-tist.« De Dr. Valeriu Braunsce. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Broșura conține următoarele capitole: I. Introducere. Direcția și programul acti-vității lui Ciprian Porumbescu. II. Originea familiei și numelui. Părinții compozitorului. III. Activitatea tatălui compozitorului și influența lui în direcție națională. IV. Anii copilăriei și prima instrucție muzi-cală. V. Stupca. Violina lui Ciprian. Vechii lăutari naționali. VI. Serbarea dela Putna. Durerea neamului. Moartea mamei compo-zitorului. VII. Studiile teologice. Fondarea »Arboroasei«. Dragoste nefericită. VIII. Centenarul adnăxării Bucovinei la Austria. Depeșa »Arboroasei«. IX. Arestarea lui Ci-prian Porumbescu. Temnița. Pregătirea procesului. X. Desbaterea publică a proce-sului. Achitarea. XI. Libertatea. Studiile la Cernăuți și Viena. Profesor la Brașov. XII. Opereta »Crai nou«. Reprezentarea ei la Brașov. XIII. Iubileul dela Chizătău. Mor-bul. Plecarea la Nervi. XIV. Petrecerea în Italia. Reîntoarcerea acasă. Moartea. XV. Incheiere. Privire fugitivă asupra produc-ției lui Ciprian Porumbescu.

»Compassul Românesc« de N. P. Petrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul am-belor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Diverse.

Un mijloc bun de-a putea plăti chiria casei. În cartierul St. Denis din Paris se află o casă mare cu apartamente de închi-riat, al cărei administrator are îndatorirea strictă să silească să se mute numai decât locatarul care nu-și plătește chiria. Decedatul proprietar al casei a pus clauza aceasta ca cea mai importantă în testa-mentul lui și ea e păzită și acum cu cea mai mare băgare de seamă. Casa aceasta, clădită acum vre-o treizeci și cinci de ani, oferă adăpost la vre-o sută de familii, aparținătoare toate claselor celor mai de jos ale populației, — oameni săraci cari își câștigă anevoios hrana zilnică.

Ori ce locuință constă din trei odăi mici, a căror chirie săptămânală oscilează între 3—4 franci. Fiecare chiriaș trebuie să aibă un pat, două saune și o lampă, — proprietatea lui — soba e furnizată de proprietar. Dacă chiriașul și-a plătit regulat timp de o lună chiria, el trece în catego-ria celor cari sunt cruțați de o expulzare imediată din casă. Dacă într'o săptămână nu-și plătește chiria, e avertizat de admi-nistratorul casei — iar dacă nici în săp-tămâna următoare nu plătește atunci e trecut în lista celor »dați afară«.

Darea afară din locuință »dar treptat« se face în chipul următor:

Dacă după o săptămână după aver-tizare, Sâmbăta ziua plăților, chiriașul nu e în stare să plătească chiria, vine portă-relel însoțit de administratorul casei și ia mai întâiu o fereastră. La sfârșitul săp-tămânei a eoua celelalte fereste, — iar dacă chiriașul nici în săptămâna a treia nu poate să plătească, portărelul îi amane-tează scaunele.

Peste patru săptămâni, dispere soba; în săptămâna a cincea ușile, iar dacă în săptămâna a șasea nenorocitul chiriaș n'a dispărut încă, i-se amentează patul, iar la urmă de tot i-se spune să-și caute locuință aiurea.

Lucrurile amanetate rămân câtă-va vreme la dispoziția chiriașului, care le-ar putea revinde ușor.

De altmintrelea, măsura aceasta s'a dovedit a fi bună. Cine nu era în stare să plătească odată sau de două ori își dădea cele mai mari silițe să adune banii cu cari era în restanță, spre a-și scăpa averea din casă și a nu fi silit să se mute.

Și măsura e bună. Număroase familii mici locuesc de mulți ani de zile în astfel de case și nu au de loc de gând să se mai mute din ele.

Cele mai bune 40 de cărți din lume. Noua revistă italo-franceză »Revue Coeno-bium« a deschis acum câteva luni o an-chetă foarte interesantă. A trimis unui număr de artiști și învățați în majoritate francezi și italieni o circulară pe care aveau să fie însemnate seriile cari, după părerea acelor artiști și literați, ar fi cele mai însemnate din lume.

Deunăzi a fost publicat rezultatul acestei anchete. Ea cuprinde peste 800 de scriitori și cam 8000 de scrieri.

Cele mai bune patruzeci de cărți erau socotite acelea cari vor obține cele mai multe voturi; majoritatea învățaților franco-italieni a dat scara următoare de apreciere: În rândul întâiu, Dante cu 64 voturi; apoi Shakespeare cu 62 și Biblia cu 61. Plato a avut 48, Goethe 47 și Marcu Aureliu 42 de voturi.

Urmează Victor Hugo, Homer, Cer-vantes, Pascal; locul al zecelea îl ocupă Spinoza, iar al unsprezecelea Kant.

Schoppenhauer cu 29 voturi, stă între Tolstoi și Renan; Nietzsche, cu 23 voturi, între sf. Augustin și Molière; Heine ur-mează după Spencer, iar acesta e înaintea lui Rousseau. Schiller e după Musset, care are 18 voturi, iar Musset e înainte de Aristotel și Ibsen, cari au primit 17 și 16 voturi.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisze.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Ma-ria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslăgiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al sta-bilimentului:

Dr. Marius Sturza.

La Tipografia și Librăria

A. MUREȘIANU Brașov,

Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:

Moruzi: „Rușii și Români“	1.50
Răznovanul: „Popasuri vânătoarești“	1.50
Iorga: „Negotul și meșteșugul“	2.50
Bărsan: „Visuri de noroc“	2.—
Negoescu: „Fabule și fabuliști“	1.25
Slavici: „Vatra părăsită“	2.—
„Din bătrâni“	2.50
Sandru Aldea: „Două neamuri“	1.50
Bazetti: „Epigrame“	1.50
Mera: „Din lumea basmelor“	3.50
Cioflec: „Doamne ajutăne“	1.50
Sadoveanu: „Mermântul unui copil“	2.—
„La noi în Viișoară“	2.—
Urechia: „In Buceci“	1.50
Dauș: „Doamna Oitea“ teatru	1.—
Alexandri: „Poesii“	1.50
„Teatru vol. I. II. III. și IV. a.“	1.50
„Proză“ opere compl.“	1.50
Alexandrescu: „Versuri și proză“	1.25
Bolintineanu D.: „Opere compl.“	1.50
Oreangă: „Opere complete“	1.50
Beldiceanu: „Chipuri de la mahala“	1.50
Eminescu: „Literatura populară“	1.50
„Geniu pustiu“	2.—
„Scieri politice și literare“	2.—
Filimon: „Ciocoi vechi și noi“	1.50
Negruzzi: „Opere complete“	1.50
Odobescu: „Opere complete“	1.50
Bratescu Voinești: „Nuvele și schițe“	1.50
Boureaanu: „Povestiri din copil.“	1.50
Cunțan Maria: „Poesii“	1.25
Ohendi Ilarie: „Preludii“	2.50
„Fragmente“	2.50
Grigoroș: „Chipuri și graiuri din Bucovina“	2.50
Hodoș Constanța: „Frumos“	1.50
Iorga: „Istoria Românilor în chipuri și icoane“	2.50
„Gânduri și sfaturi“	1.50
„Neamul românesc în Bucovina“	1.50
„Cuvinte adevărate“	2.50
„Sate și mănăstiri“	2.50
Iosif St. O.: „Credințe“	1.50
Manolache Holda: „„	1.50
Iules Brun: „Moșneagul dela munte“	1.50
Livescu: „Florea Marin“	1.50
Lecca: „Poesii“	1.50
Popp Vasilie: „Domnița viorică“	2.—
„Bis și plâns“	1.50
Popovici „Aurel“: „Vorbe înțelepte“	1.50
Petrescu N. Petra: „Ilie Marin“	1.50
Sadoveanu: „Soimii“	1.50
„Dureri înăbușite“	2.—
„Crisma lui Moș Precup“	2.—

Cărți noi.

In institutul de arte grafice „Minerva“ au spărut următoarele cărți frumoase:
N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele)
Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Prețul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Prețul cor. 1.50.

Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul adevăr) traducere de Em. Gârleanu. Prețul cor. 2.—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Prețul cor. 1.—.

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1.50.

Ion Bărsanul: „Dor pustiu“. C. 1.50

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, cârticica I-a. 50 bani.

Al. Casaban: „Chipuri și suflete“. Cor. 1.50.

M. Eminescu: „Poesii postume“, ediția nouă. Cor. 1.50.

Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Avis!

În urma urcării dării pe cantitățile de rachiri cu începere dela 1 Septembrie a. c. vând

Rachiu de droșdi și de prune

produs de mine cu 60 cr. litru. Deoarece rachirile din prune se vor scumpi, recomand a profita de această ocazie.

Szegő Arpad,

Fabrica de rachiri de prune,
Strada Fântanei 25.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 26 Iunie 1908

Măsura sân greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor. și h.
1 H. L.	Grân cel mai frumos.	22
	Grân mijlociu	20
	Grân mai slab	19
	Grân amestecat	14
	Secară frumosă.	13
	Secară mijlocie.	12
	Orz frumos	9
	Orz mijlociu.	8
	Ovăș frumos.	7 50
	Ovăș mijlociu	7
	Cucuruz	11
	Mălaiu (meiu)	14
	Mazăre.	13
	Linte	26
	Fasole	10
	Sămânță de in.	20
	Sămânță de cânepă	15
	Cartofi.	2
	Măzărice.	—
1 kilă	Carne de vită	1 12
	Carne de porc	1 20
	Carne de berbec.	— 96
100 kil.	Sân de vită prospăt.	40
	Sân de vită topit.	62

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-46 min. dimîn.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-30 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 12-00 m. p. m.
- III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 7-47 séra.* (* care circula numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-41 min. a. m.*
- III. Trenul de per. la óra 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.* (* au legătură numai la Szepsi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 8-40 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 4-16 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 9-46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-12 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 8-50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Tren. de pers. la óra 7-28 min. dimîn. (numai dela Predeal).
- II. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óra 8-16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda)
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la óra 6-33 m. séra.*
- IV. Tren mixt, la órele 10-08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Ghimes).

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-39 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 7-07 séra.

Nota. Începând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,19-10.

BĂILE DE SĂNĂTATE BUZIAȘ

Stațiune de cale ferată poște și telegraf.

Dela gara de vest din Pesta Vagon accelerat direct. Sesonul dela 15 Maiu-15 Sept.

Băi speciale pentru boale de inimă,

pentru boale femești, suferințe de beșică și rinichi, piatră în beșică, catar de intestine și stomac, contra limfatecismului, gâlbînării, anemiei, scrofule, contra sâbiiciunii generale și contra de boale cronice la femei. Isvoare radioactive cu acid carbonic, sare și fer.

Prospect trimite la dorință: Direcțiunea băilor.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC AL BĂILOR MUSCHONG BUZIAȘ,

liferează prompt ori-ce cantitate de acid carbonic curat, natural. Nu face parte din cartel.

Să nu se confunde cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

— Serviciu prompt și conștientios. —

Adresa telegrafică: **MUSCHONG BUZIAȘ FÜRDO.**

Interurb* n telefon: Nr. 18.

Interurban telefon: Nr. 18.

Cruce séu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 88967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impecderea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, receață la mîni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere oncescut apreciat și cercetat. Deja isfînăitatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndecsebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vîndare pentru țerș și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la Eremias Nepoții.